

FACULTAT DE CIÈNCIES DE LA INFORMACIÓ. UAB.

Curs acadèmic 1981-82.

Assignatura: Teoria i Tècnica de la Informació Audiovisual I (Ràdio)

Departament: Tecnologia de la informació.

Curs: 3 er.

Professora: Rosa Franquet.

A) TEMARI

I.- Aproximació a l'història de la ràdio

1.- L'invent radiofònic. 2.- Naixement de la radiodifusió a l'Estat espanyol, la ràdio privada. 3.- Creació de R.N.E., servei públic estatal. 4.- Model mixte: ràdio pública, ràdio privada. Cadenes i titularitats. 5.- 1977 el "boom" radiofònic. Decret de liberalització de la informació. 6.- Situació actual. El conflicte a la Freqüència Modulada les ràdios lliures i les ràdios Municipals. 7.- Evolució legislativa. 8.- Els models Europeus. Monopolis estatals i sistemes mixtes.

II.- La ràdio, característiques específiques del mitjà

1.- Característiques diferencials del mitjà: instantaneïtat, Feed-back, bidireccionalitat. 2.- Paper del receptor. Motivacions d'audiència: trencar el silenci, absència de companyia, absència d'informació. 3.- Modalitats de relació amb la ràdio. Mono-personal-asimètric: sentir sorolls-sons, audiència-afiliació, audiència voyeurística. Bipersonal- de trobada: audiència-partnership, audiència-informació i documentació. 4.- Sentit de participació, imatges auditives. 5.- Estructuració actual del mitjà i alternatives.

III.- El so transmissió i propagació

1.- La portadora: ones electromagnètiques. 2.- Ones sonores. 3.- Modulació, tipus: Amplitud Modulada, Ona Curta, Ona Mitja, Ona Llarga, Freqüència Modulada. 4.- Comportament de les ones, la reflexió i la difracció. 5.- Nous sistemes de transmissió, Banda Lateral Única (B.L.U.), sistema de transmissió via laser. 6.- Enllaços físics i hertzians. Satèl.lits artificials. 7.- Alta i baixa freqüència.

IV.- Equips radiofònics, utilització

1.- Microfons. Classificació per funcionament: a cristall, a bobina mòvil, a condensador, a cinta. Classificació segons la direccionalitat: panoràmics o omnidireccionals, direccionals, bidireccionals. 2.- Tria del micròfon. Adequació a les diferents situacions d'emissió i/o registració. 3.- Tipus de suport, sobretaula, girafa, telescòpic. 4.- Posicionament en funció de l'espai físic, de l'ambient sonor, etc. 5.- Mesclador, portàtil i d'estudi. Generadors d'efectes. Possibilitats d'utilització. 6.- Magnetòfon, tipus: a bobina, possibilitats de muntatge, pistes i canals i utilització. A casset, mono i estèreo. Copiadors: duplicadora, triplicadora. Entrades i sortides. 7.- Telèfon. 8.- Línies microfòniques. 9.- Duplex i multiplex. 10.- Unitats mòvils. 11.- Antenes. 12.- Ràdioenllaços. 13.- Els giradiscs: a politja, a cinta a tracció directa. Embragatge.

V.- La veu. Elements que influeixen a la claretat enunciativa

1.- Producció fisiològica de la veu, qualitats físiques: ritme, intensitat, altura i timbre. 2.- Tipus de veu. 3.- Respiració. 4.- La locució, entonació, vocalització, ritme, actitud, línia melòdica, unitats fòniques. 5.- Correcció de defectes d'expressió.

VI.- La improvisació

1.- Eix de la comunicació. 2.- Influència del contexte acústic. 3.- Reconeixement previ de l'escenari físic. 4.- Documentació i informacions previas. 5.- Repentització, tècniques. 6.- Tonalitat. 7.- Monòlog/Diàleg.

VII.- Llenguatge radiofònic

1.- Concepte. 2.- Elements qu'el componen: el llenguatge verbal, funcions, perceptibilitat. Llenguatge mússical: ràfaga, cotina, i sintonía, telò de fons. Funcions. Els efectes sonors, definició i funcions. El silenci. 3.- Espai i temps. 4.- Imatges auditives,

influència en la codificació i descodificació.

VIII.- Programació

1.- Definició, finalitat. Regularitat, continuïtat. 2.- Emissió. 3.- Programa. 4.- Audició. 5.- Espai. 6.- Models de programació: mixte, música fons, ràdio informativa, ràdio cultural. 7.- Cicles temporals i temàtics en funció de l'àrea geogràfica de cobertura i de l'àrea social i econòmica d'actuació. 7.- Elements humans que intervenen en la programació. 8.- Universalització i món present.

IX.- La redacció radiofònica

1.- Àmbit d'audiència i característiques de decodificació, influència en l'expressivitat radiofònica. 2.- Característiques de la redacció radiofònica, sencillesa i breuetat. 4.- La puntuació, unitats gramaticals i unitats d'entonació. 5.- Estructura gramatical lineal, activa, forma afirmativa. 6.- Sencillesa de vocabulari, termes d'ús comú, alocucions estrangeres, digles i xifres, els argots. 7.- Utilització dels verbs i dels pronoms. 8.- L'estètica del paràgraf, normes físiques per a la redacció radiofònica.

X.- El Guió

1.- Funció i estructura. 2.- Normes pràctiques per a la seva realització. 3.- Tipus: absoluts, indicatius i pautes. 4.- Terminologia i acotacions. 5.- Cronometratge.

XI.- Els gèneres radiofònics

1.- Informatius, Diari Parlàt, serveis horaris, monogràfics, magazins. 2.- Musicals. 3.- Dramàtics. 4.- Culturals. 5.- Retransmissions.

XII.- La publicitat radiofònica

1.- Característiques específiques. 2.- El llenguatge radiofònic al servei de la creativitat. 3.- Centres de producció. 4.- Circuits publicitaris. 6.- Sistemes de contractació.

BIBLIOGRAFIA

TEMA I:

Ezcurra, L. Historia de la Radiodifusión Española. Los primeros años. Editora Nacional, Madrid 1974.

Fleur (de) M.L. Teorías de la comunicación masiva. Paidós, Buenos Aires, 1976.

Hale, J. La radio como arma política. Gili, Barcelona, 1979.

Prado, E. El desenvolupament de les ràdios lliures a Espanya. En Anàlisi nº 1. Dto. Teoría de la Comunicación de la F. CC.II Barcelona, juny 1980.

Prado, E. El movimiento por la libertad de emisión en España. En Bassets, Ll. (ed) "De las ondas rojas a las radios libres" Gili, Barcelona, 1980.

Richeri, G.; Doglio, D. La radio. Oscar Mondadori, Milano, 1980.

TEMA II:

Bassets. Ll. Op. cit.

Enzensberger, H.M. Elementos para una teoría de la comunicación. Anagrama, Barcelona, 1974.

Schiller, H.I. Los manipuladores de cerebros. Granica, Buenos Aires, 1974.

TEMAS III i IV:

Deschepper i Dartevelle. El magnetofón y sus aplicaciones. Marcombe, Barcelona, 1970.

Faus, A. La radio. Introducción a un medio desconocido. Guadiana, Madrid, 1974.

Richeri, G. Il video negli anni 80. De Donato, Bari, 1981.

TEMA V:

Balsebre, A. El lenguaje radiofónico. Tesis de Licenciatura, Facultad CC. I. Bellaterra, 1981.

Prado, E. Estructura de la información radiofónica. ATE. Barcelona, 1981.

TEMA VI i VII:

Arnheim, R. Estética Radiofónica. Gili, Barcelona, 1980.

Barsebre, A. Op. cit.

TEMA VIII:

Barriso, E. Nuevas tendencias en la programación de nuestras emisoras radiofónicas. Revista Española de la Opinión Pública, nº 29, 1972.

TEMA IX:

Faus, A. Op. cit.

Newman, J.F. Periodismo radiofónico. Limusa-Wiley, México, 1966.

TEMA X:

Prado, E. Op. cit, en tema V.